MAATALOUS

Vuokralaisella pitää olla moraali kohdallaan. On törkeää, jos hän pimittää asian vuokranantajalta ja jättää tukioikeuksien omistuksen itselleen. **TIMO LÖFSTEDT, YPÄJÄLÄINEN MAANVILJELIJÄ**

KARI SALONEN

Arto Mäkinen olisi todennäköisesti menettänyt peltojensa tukioikeudet tulevassa vuodenvaihteessa, jos hänen vuokralaisensa eivät olisi ottaneet asiaa esille.

KIMMO HAIMI

Timo Löfstedt (vas.) ja Mikko Kantee ovat molemmat sitä mieltä, että tukioikeudet kuuluvat pellon omistajalle. Vuokralaiselle riittää hallintaoikeus.

Maanomistaja säilytti tukioikeutensa – ”fiksujen vuokralaisten ansiosta”

Vuodenvaihteen jälkeen tukioikeuksia ei enää voi siirtää ei-aktiiviviljelijän omistukseen.

Helsinkiläinen **Arto Mäkinen** olisi voinut menettää peltojensa tukioikeudet tulevassa vuodenvaihteessa. Niin ei käynyt.

”Minulla oli siinä asiassa onni, koska vuokralaiseni ovat fiksuja”, Mäkinen kertoo.

Mäkinen viljeli aikanaan itse peltojaan, mutta 2003 perhe muutti muutamaksi vuodeksi ulkomaille ja viljely osoittautui liian hankalaksi. Ne vuokrattiin pois.

Vuonna 2006 tuli voimaan tilatuki tukioikeuksineen. Tukioikeudet vahvistettiin silloin sille, joka peltoja viljeli eli pellon omistajan sijaan vuokralaiselle.

Mäkisen peltoja vuokrannut ypäjäläinen **Mikko Kantee** luopui tänä vuonna hänkin viljelystä. Kanteen naapuri, **Timo Löfstedt**, vuokrasi sekä Kanteen 30 hehtaaria että Mäkisen 10 hehtaaria.

”Siinä vaiheessa he kertoivat minulle, että peltojeni tukioikeuksien omistus kannattaa palauttaa vanhalta vuokralaiselta minulle ja siirtää sitten vain hallintaoikeus uudelle vuokralaiselle”, Mäkinen kertoo.

Jos tukioikeuksien omistusta ei olisi palautettu Mäkiselle nyt, hän olisi menettänyt ne lopullisesti.

Ne olisivat jääneet alkuperäiselle vuokralaiselle, sillä vuodenvaihteen jälkeen tukioikeuksia ei enää voi siirtää ei-aktiiviviljelijälle.

”Tiedotettu huonosti”

Mäkisen mielestä asiasta on tiedotettu huonosti.

”En seuraa maatalousasioita enää aktiivisesti. En olisi tiennyt, että voin menettää tukioikeuteni, ellei vuokralainen olisi sitä minulle kertonut.”

Tukioikeuksien menettäminen sotisi pahasti Mäkisen oikeustajua vastaan.

”Omaisuuden arvo muodostuu maasta itsestään ja tukioikeuksista. Peltomaa muuttuu jokseenkin arvottomaksi, jos sillä ei enää ole tukioikeuksia.”

”Miten joku taho voi puuttua omaisuuteen tuolla tavalla, ilman että omistaja edes tietää asiasta? Omaisuudensuoja on Suomessa sentään ollut suhteellisen vahva.”

Mäkisellä on se käsitys, että asia on nyt hänen osaltaan kunnossa.

”Mutta sen verran tämä säikäytti, että ajattelin vielä varmuuden vuoksi soittaa maatalousasiamiehelle ja varmistaa asian.”

”Vuokralaiselle riittää hallintaoikeus”

Ypäjäläinen Timo Löfstedt vuokrasi Mikko Kanteen pellot keväällä.

”Siinä vaiheessa Kantee otti Mäkiseen yhteyttä ja kertoi hänelle, että olisin kiinnostunut myös hänen pelloistaan.”

Löfstedt sai maaseututoimistosta ohjeet, miten tukioikeuksien kanssa tulee toimia.

”Mäkisen peltojen tukioikeudet oli vahvistettu Kanteelle, joka palautti niiden omistuksen Mäkiselle.”

”Sen jälkeen teimme vuokrasopimuksen ja Mäkinen teki tukioikeuksien hallinnan siirron minulle.”

Prosessi ei Löfstedtin mielestä ollut kovin monimutkainen.

”Meillä ei ollut vaikeuksia ymmärtää ja hoitaa asiaa, koska olemme kaikki suhteellisen nuoria.”

Jos peltojen omistaja olisi hyvin iäkäs, tilanne saattaisi olla toinen, hän sanoo.

”Tukioikeudet kuuluvat pellon omistajalle”

Löfstedtin mielestä peltojen tukioikeudet kuuluvat itsestään selvästi pellon omistajalle. Vuokralaiselle riittää hallintaoikeus, hän sanoo.

Nettikeskustelujen perusteella näyttää siltä, että osa vuokralaisista aikoo käyttää vuokranantajan tietämättömyyttä hyväkseen ja pitää tukioikeudet itsellään.

Löfstedt ei tällaista toimintaa hyväksy.

”Vuokralaisella pitää olla moraali kohdallaan. On törkeää, jos hän pimittää asian vuokranantajalta ja jättää tukioikeuksien omistuksen itselleen.”

Vuokralainen ei välttämättä hyödy itselleen jääneistä ”ylimääräisistä” tukioikeuksista. Ensi keväänä käyttämättömät tukioikeudet leikataan EU:n pussiin.

Löfstedt pohtii, mitä tapahtuu, jos vuokranantaja saa myöhemmin tietää, ettei vuokralainen palauttanut hänen tukioikeuksiaan, vaikka siihen olisi ollut mahdollisuus.

”Miten se vaikuttaa ihmissuhteisiin?”

Mikko Kantee on tukioikeuksista samaa mieltä. ”Suomalainen oikeustaju sanelee, että ne kuuluvat pellon omistajalle.”

SATU LEHTONEN

Voit kommentoida juttua osoitteessa *facebook.com/maaseuduntulevaisuus.fi* tai *maaseuduntulevaisuus.fi*

Puhelimet soivat maaseututoimistossa

”Vilkasta on ollut”, maaseutupäällikkö **Nina Pohjanpalo** Liedon maaseutupalveluista kertoo.

Maanomistajat ovat lukeneet lehdistä, ettei tukioikeuksien omistusta voi enää ensi vuonna siirtää vuokralaiselta maanomistajalle, joka ei ole aktiiviviljelijä. He ovat soittaneet maaseututoimistoon kysyäkseen neuvoa.

”Olemme neuvoneet heitä käymään maaseututoimistossa.”

Pohjanpalon mukaan asia on melkoisen monimutkainen, varsinkin silloin, kun vuokrasopimus pitää katkaista, jotta tukioikeudet voidaan siirtää pellon omistajalle.

”On helpointa selvittää asia kasvokkain ja täyttää lomakkeet yhdessä.”

Kun pellon omistaja on iäkäs, hänen tukenaan maaseututoimistossa on usein ollut nuoremman polven edustaja, Pohjanpalo kertoo.

Liedon kunta isännöi 12 kunnan maaseutuhallinnon yhteistyöaluetta.

Tietoa tukioikeuksien siirrosta on alueella yritetty levittää aktiivisesti.

Silti tieto tuskin tavoittaa kaikkia, joita se koskee, Pohjanpalo toteaa.

Hän on kuullut mainintoja, että jotkut vuokralaiset eivät aikoisi luovuttaa tukioikeuksia maanomistajalle.

”Uskon, että nämä heitot jäävät vain puheeksi. Jos joku näin tekee, tieto kiirii, ja vuokramaita on vaikea saada jatkossa.”

SATU LEHTONEN

Tukioikeuksien siirto ei-aktiiviviljelijälle on hoidettava tänä vuonna

Peltonsa pois vuokranneen ei-aktiiviviljelijän kannattaa tarkistaa maaseututoimistosta, kuka hänen tukioikeutensa tällä hetkellä omistaa.

Moniin vuokrasopimuksiin on kirjattu lauseke, jonka mukaan tukioikeudet siirretään vuokrasopimuksen päättyessä maanomistajalle. Asia ei välttämättä silti ole kunnossa: pelkkä vuokrasopimukseen kirjattu lauseke ei riitä. Tukioikeudet ovat siirtyneet maanomistajan omistukseen vain, jos ne on erikseen siirretty Maaseutuviraston lomakkeella 103B.

Jos oikeudet ovat edelleen vuokralaisen omistuksessa, ne voi siirtää pellon omistajalle vielä tämän vuoden aikana. Sen jälkeen siirto ei-aktiiviviljelijälle ei enää onnistu, koska tukijärjestelmä muuttuu.

Tukioikeudet on helppo siirtää pellon omistajalle, jos vuokrasopimus on loppuvuonna katkolla.

Jos sopimus sen sijaan jatkuu, se pitää tukioikeuksien siirtämiseksi irtisanoa hetkeksi: voi sopia esimerkiksi, että sopimus irtisanotaan 31.10 ja uusi alkaa 1.11.

Tässä välissä hoidetaan tukioikeuksien omistuksen siirto lomakkeella 103B.

Lisäksi siirtoon tarvitaan vuokralaiselta liitteeksi lomake 103A.

Lomakkeen 103B saa esimerkiksi www.suomi.fi -palvelusta tai maaseututoimistosta.

Jos vuokrasopimukseen ei ole kirjattu irtisanomisehtoa, maanomistaja ei voi irtisanoa sitä yksipuolisesti. Prosessiin tarvitaan siis molempien osapuolten suostumus.

SATU LEHTONEN

Juurikkaasta saadaan lähes ennätyssato

Sokerijuurikkaan hehtaarisato nousee tänä vuonna kaikkien aikojen parhaiden joukkoon, Sucroksen maatalousjohtaja **Tero Tanner** kertoo.

Vuoden 2011 ennätystä, 48 tonnia hehtaarilta, ei nyt lyödä, mutta sadosta saattaa tulla historian toiseksi paras. Yli 40 tonnin hehtaarisatoon on aiemmin päästy neljä kertaa, vuoden 2011 lisäksi 2006, 2007 ja 2013.

Juurikkaan nostot alkoivat syyskuun 20. päivän paikkeilla. Vastaanotto Säkylän tehtaalla käynnistyi 25.9.

Nostokelit ovat olleet lähes täydelliset, Tanner toteaa. Maassa on enää 5–10 prosenttia kaikkiaan 13 700 hehtaarin alasta.

Juurikas kasvoi lämpimien säiden ansiosta pitkään. Sokeri siirtyy silloin lehdestä juureen myöhään. Sokeripitoisuus on ollut kuitenkin yllättävän hyvä, 16,4 prosenttia, Tanner kertoo. Se on lähellä viiden vuoden keskiarvoa.

Tanner arvioi käyntikauden päättyvän noin 9.–10.12.

SATU LEHTONEN

JUSSI SAURAMO

Kuljetus Salosen Olli-Jussi Virtanen ajoi tiistaina puhdistuskuormainta Porin Lattomeressä.